

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATerea DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ
București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax, +40-21-3126578, e-mail: cncd@cncd.org.ro

HOTĂRÂREA NR. 147
din 17.03.2009

Dosar nr.: 813/2008
Petiția nr.: 15630/08.12.2008
Petent: M. D
Reclamat: V Ș
Obiect: atingerea demnității petentului pe bază de apartenență etnică,
precum atingerea imaginii statului Israel, prin publicarea unui articol de dicționar

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul sau reședința petenților

I.1.1. M D cu domiciliul în
jud. Brașov

I.1.2. V Ș cu domiciliul în
Brașov

II. Obiectul sesizării

2.1. Petentul solicită constatarea existenței unei situații discriminatorii savârșite împotriva sa, pe bază de apartenență etnică, precum și împotriva imaginii statului Israel, prin publicarea unui articol de dicționar.

III. Descrierea presupusei fapte de discriminare

3.1. Petentul arată că reclamatul a publicat un articol de dicționar prin care a adus atingere demnității sale pe bază de apartenență etnică. De asemenea, petentul susține că acest articol de dicționar aduce atingere și imaginii statului Israel.

IV. Procedura de citare

4.1. În temeiul art. 20, alin.4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

4.2. Prin adresa nr. 1979 din 16.02.2009 a fost citat petentul. Prin adresa nr. 1980 din 16.02.2009 a fost citat reclamatul, dl. V. Ș. Părțile au fost citate pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 10.03.2009. La termen părțile nu s-au prezentat.

4.3. Prin adresa nr. 2524 din 02.03.2009, reclamatul a depus punctul său de vedere. Prin adresa nr. 1765 din 12.02.2008, petentul a depus completări la petiția inițială.

V. Susținerile părților

Susținerile petentului

5.1.1. Prin petiția înregistrată cu nr. 15630 din 08.12.2008, petentul sesizează antisemitismul articolului de dicționar, dedicat acestuia, de către domnul V. Ș. în *Dicționarul Scriitorilor Brașoveni și Veleitarilor*.

5.1.2. Petentul arată că accentul defăimător pus pe evreitatea sa, pe perioada de viață israeliană, văzută ca o deboșă constând în droguri și meserii interlope, se încheagă într-o jignire insistentă și nejustificată nu doar la adresa sa ci și împotriva statului Israel. În acest sens, reclamatul afirmă că petentul a încercat în Israel fascinația drogului, indicând astfel ideea că Israelul este o țară în care oamenii se droghează iar kibutul este un sitem de tip comunist.

5.1.3. Petentul susține că prin petiția introdusă la C.N.C.D. nu individualitatea sau orgoliul său contează ci repulsia autorului față de evreitatea asociată comunismului și securității.

5.1.4. De asemenea, petentul susține că răutatea cu care explorează reclamatul informațiile legate de biografia sa, la care adaugă aserțiunea că tatăl său ar fi fost activist P.C.R., iată petentul traducătorul securității, toate pe fondul semitismului lor originar, vin să consacre ideea limpede a manierei și a opțiunilor xenofobe, antisemite ale acestui autor.

5.1.6. Totodată, petentul arată că reclamatul, în prezent, este cercetat penal de Parchetul de pe lângă Judecătoria Brașov pentru calomnie și plagiat.

Susținerile reclamatului, domnul V. Ș.

5.2.1. Reclamatul susține că este victima unui exces de reclamații din partea petentului dar și a altor scriitori brașoveni în urma publicării în anul 2008, luna iunie, a *Dicționarului Scriitorilor Brașoveni și Veleitarilor*. În acest sens, acesta susține că petentul a depus în cursul anului 2008 reclamații la Poliție, Parchet, Uniunea Scriitorilor din România iar acum la C.N.C.D.

5.2.2. Referitor la acuzațiile care i se aduc privind antisemitismul său, domnul V. Ș. arată că președintele Comunității evreilor din Brașov, domnul T. R. poate da relații cu privire la atitudinea reclamatului în raport cu evreii, mai ales că este și realizator al unor emisiuni de televiziune în cadrul unui trust media din Brașov.

5.2.3. Reclamatul susține că petentul, în cursul lunii august, a publicat în cotidianul Gazeta de Transilvania un articol intitulat *Ușa cortului*. Prin acest articol de presă petentul insinuează că reclamatul ar fi *țigan* din localitatea Gârcini – locuită în exclusivitate de romi. Ba mai mult, în final ține să explice ce înseamnă numele de *șelar* - *adică persoană care confecționează șei și alte obiecte de hranașament* lăsând să se înțeleagă din nou că este limpede că și după nume reclamatul este *țigan*.

5.2.4. În ceea ce privește activitatea de "profesor" precizează că în decursul celor 20 de ani, dl. M. D. a fost obligat să își schimbe des locul de muncă datorită unui comportament neadecvat față de colegii săi și elevi – sigur, fiind o chestiune care îl privește personal – dar acest tip de comportament este relevant în cazul unui cetățean care reclamă antisemitismul sau.

5.2.5. De asemenea, reclamatul susține că informațiile referitoare la biografia petentului s-au aflat postate pe internet iar după publicarea Dicționarului...acesta le-a șters.

VI. Motivele de fapt și de drept

6.1. Colegiul Director se raportează la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, care, legat de articolul 14 privind interzicerea discriminării, a apreciat că diferența de tratament devine discriminare, în sensul articolului 14 din Convenție, atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă, **trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă** (vezi CEDH, 18 februarie 1991, Fredin c/Suede, parag.60, 23 iunie 1993, Hoffman c/Autriche, parag.31, 28 septembrie 1995, Spadea et Scalabrino c/Italia, 22 octombrie 1996 Stubbings et autres c/Royaume-Uni, parag.75)

6.2. În același sens, Curtea Europeană de Justiție a statuat principiul egalității ca unul din principiile generale ale dreptului comunitar. În sfera dreptului comunitar, **principiul egalității exclude ca situațiile comparabile să fie tratate diferit și situațiile diferite să fie tratate similar, cu excepția cazului în care tratamentul este justificat obiectiv.** (vezi Sermide SpA v. Cassa Conguaglio Zuccheri and others, Cauza 106/83. 1984 ECR 4209, para 28; Koinopraxia Enoseon Georgikon Syntetairismon Diacheir iseos Enchorion Prolonton Syn PE (KYDEP) v. Council of the European Union and Commission of the European Communities, Cauza C-146/91, 1994 ECR I-4199; Cauza C-189/01 Jippes and

others 2001 ECR I-5689, para 129; Cauza C-149/96 Portugal vs. Council 1999 ECR I-8395 para.91)

6.3. De asemenea, Colegiul Director reține deciziile Curții Constituționale prin care s-a statuat că **principiul egalității nu se opune ca o lege să stabilească reguli diferite în raport cu persoane care se află în situații diferite.** (Decizia nr.256 din 17 iunie 1997, Decizia nr.154/2001, M.Of. nr.387/2001, CDH 2001, p.914–915) De asemenea, atât în doctrina, cât și în jurisprudența constituțională s-a statuat în mod constant că **principiul egalității în fața legii nu înseamnă uniformitate, ci presupune instituirea unui tratament egal în situații care nu sunt diferite.** De aceea, nu sunt excluse, ci, dimpotrivă, sunt admise soluții legislative diferite pentru situații diferite. (Decizia nr.113/2001, M.Of. nr.317/2001, CDH 2001, p.757; Decizia nr.139/2001, M.Of. nr.330/2001, CDH 2001, p.851) Curtea Constituțională a reținut că **instituirea unor reglementări juridice diferențiate în privința drepturilor și obligațiilor unor categorii de cetățeni care se află în situații diferite nu este contrară art.16 alin (1) din Constituție.** (Decizia nr.294/2001, M.Of.nr.21/2002)

6.4. Coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul Director trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr.137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, Colegiul Director, analizează în strânsă legătură în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în prima instanță, elementele art.2 al O.G. nr.137/2000, republicată, cuprins în Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din Ordonanță.

6.5. Colegiul Director, analizează dacă obiectul unei petiții întrunește elementele art.2 al O.G. nr.137/2000, republicată, sub aspectul scopului sau efectului creat, ce a dat naștere ori nu, unei circumstanțe concretizate generic în restricție, excludere, deosebire sau preferință, și care circumstanțiat la situația petentului/petentei (petenților/petentelor), ipso facto, poate să îmbrace forma unui tratament diferit, indus între persoane care se află în situații analoage sau comparabile, datorită unor criterii determinate și care are ca scop sau ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

6.6. În măsura în care se reține întrunirea elementelor constituive ale art. 2, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sancționate de O.G. nr. 137/2000, republicată.

6.7. Coroborat obiectului petiției dedus soluționării, Colegiul Director reține că în cauză se invocă imputarea unor afirmații care pot îmbraca forma unor expresii ce pot aduce atingere demnității personale, însă raportat la elementele constitutive ale faptei de discriminare, astfel cum este reglementată de O.G. nr.137/2000, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Colegiul

Director constată că acestea nu se circumscriu actelor incidente Ordonanței de Guvern nr.137/2000, republicată.

6.8. Colegiul reține din petiția și susținerile părților, astfel cum sunt formulate, că reclamatul a scris și publicat în anul 2008 „Dicționarul scriitorilor brașoveni și al veleitarilor...”, la editura „Șelaru”. Dicționarul cupinde o prezentare sumară a petentului, a familiei, în speță a tatălui său, a studiilor urmate și a activităților profesionale desfășurate în timp precum și activitatea publicistică, operele și o caracterizare literară a scrierilor autorului.

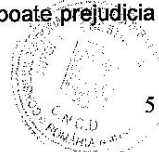
6.9. Colegiul observă că în introducerea textului referitor la petent, reclamatul arată în paranteză că „a lucrat ca traducător în regimul comunist fiind suspectat de colaborare cu Securitatea”. Despre tatăl petentului se arată că a fost profesor de istorie și ziarist iar în paranteză se precizează „activist P.C.R.” După ce sunt prezentate studiile urmate de petent, se arată că „în anul 1988 emigrează în Israel (este cumpărat de statul Israel de la comuniștii români) fiind pe rând muncitor agricol într-un kibbutz (sistem de organizare evreiesc de tip comunist). Între altele se precizează că petentul a fost „gigolo, boxeur, mardeiaș și profesor....”; descoperă fascinat experiența drogului, a hașișului, apoi urmează un curs de limbă ebraică; în 1990 se reîntoarce în România unde duce o existență dionisiacă....Încearcă să își reabiliteze (cu un succes relativ) viața conjugală, renunțând periodic la alcool.”

6.10. După această prezentare sumară, reclamatul se referă în mod expres la activitatea publicistică, la operele reclamatului și subsecvent face o caracterizare a lucrărilor petentului din punct de vedere literar.

6.11. Sub aspectul prevederilor art. 2 din O.G. nr. 137/2000, republicată, Colegiul este de opinie că împrejurările invocate în cauză corelativ afirmațiilor incluse în prezentarea petentului în materialul scris și publicat de reclamat nu pot fi considerate în raport de cauzalitate cu unul din criteriile enumerate de art. 2 alin.1 din O.G. nr. 137/2000, republicată. În opinia Colegiului, aspectele imputate nu pot fi reținute ca un criteriu care se materializează în determinarea faptei de discriminare deoarece afirmațiile per se, ce fac obiectul petiției pot îmbraca în mod singular și individualizat forma unei fapte prevăzute și sancționate de lege distinct, și poate atrage răspunderea juridică, după caz.

6.12. Astfel, afirmațiile privind colaborarea cu regimul comunist și „suspectarea de colaborare cu Securitatea”, faptul că petentul ar fi fost „gigolo” sau „mardeiaș”, că a „descoperit fascinat experiența drogului, a hașișului”, „experiența dionisiacă”, reabilitarea „cu succes relativ a vieții conjugale” sau „renunțarea la alcool” reprezintă caracterizări și informații ce vizează în mod nemijlocit aspecte ale vieții private ale petentului care ar putea fi interpretate ca aducând atingere demnității personale.

6.13. Desigur, trebuie precizat că dreptul la libertatea de exprimare este garantat în Constituția României, care prevede în art. 30 alin. (1) și (6) că „(1) Libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare în public, sunt inviolabile. Însa libertatea de exprimare, din perspectiva alin.1 al art. 30 trebuie coroborată cu alin.2 din art. 30 care prevede în mod expres că „(2) Libertatea de exprimare nu poate prejudicia

demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine.”

6.14. În cadrul sistemului instituțional regional de protecție a drepturilor omului, Convenția Europeană a Drepturilor Omului, ratificată de România prin Legea nr. 30 din 18 mai 1994, prevede în Art.10 că: “orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare” însă precizează în mod expres limitele acestui drept în aliniatul 2 al aceluiași articol: “exercitarea acestor libertăți, (n.n. libertatea de exprimare, de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei ce comportă îndatoriri și responsabilități, poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru ... protecția reputației sau a drepturilor altora.”

6.15. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat, într-o formulă care este preluată aproape ca o clauză de stil în toată jurisprudența sa subsecventă în materie, că “**libertatea de exprimare, garantată de art.10 parag.1, constituie unul din fundamentele esențiale ale unei societăți democratice și una din condițiile primordiale ale progresului societății și împlinirilor personale.** Subiect al paragrafului 2 al Articolului 10, Libertatea de expresie include „nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență [de opinia publică] ori considerate inofensive, dar și pe acelea care offensează, șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică.” (CEDO, între altele, Lingens vs. Austria, Oberschlick vs. Austria, Sunday Times vs. U.K., Observer și Guardian vs. U.K., Castells vs. Spania, Thorgeirson vs. Islanda, Jersild vs. Danemarca, Goodwin vs. U.K., De Haes și Gijels vs. Belgia, Dalban vs. România). Pe de altă parte, dreptul la liberă exprimare nu este un drept absolut iar exercitarea lui trebuie realizată în anumite condiții, de altfel stabilite în considerarea și pentru protejarea demnității persoanei. Acest aspect este întărit prin aliniatul 2 al art. 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului care prevede ca: “exercitarea acestor libertăți, (n.n. libertatea de exprimare, de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei) ce comportă îndatoriri și responsabilități, poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru ... protecția reputației sau a drepturilor altora.”

6.16. Colegiul Director reține că potrivit Codului Penal al României, art. 205 privind Insulta „(1) Atingerea adusă onoarei ori reputației unei persoane prin cuvinte, prin gesturi sau prin orice alte mijloace, ori prin expunerea la batjocură, se pedepsește cu amendă. De asemenea, potrivit art. 206 „Afirmarea sau imputarea în public, prin orice mijloace, a unei fapte determinate privitoare la o persoană, carc, dacă ar fi adevărata, ar expune acea persoană la o sancțiune penală, administrativă sau disciplinară, ori disprețului public, se pedepsește cu amendă...”

6.17. Colegiul Director ia act ca Art. 205 și art. 206 a fost abrogat de pct. 56 al art. I din Legea nr. 278 din 4 iulie 2006, publicată în Monitorul Oficial nr. 601 din 12 iulie 2006). Prin Decizia Curții Constituționale nr. 62 din 18 ianuarie 2007, publicată în Monitorul Oficial nr. 104 din 12 februarie 2007 a fost admisă

excepția de neconstituționalitate ridicată cu privire la dispozițiile art. 1 pct. 56 din Legea nr. 278/2006 pentru modificarea și completarea Codului penal, precum și pentru modificarea și completarea altor legi, partea referitoare la abrogarea art. 205, 206 și 207 din Codul penal, constatându-se că acestea sunt neconstituționale. Conform art. 147 din Constituția României republicată în Monitorul Oficial nr. 767 din 31 octombrie 2003, dispozițiile din legile și ordonanțele în vigoare, precum și cele din regulamente, constatate ca fiind neconstituționale, își încetează efectele juridice la 45 de zile de la publicarea deciziei Curții Constituționale dacă, în acest interval, Parlamentul sau Guvernul, după caz, nu pun de acord prevederile neconstituționale cu dispozițiile Constituției. Pe durata acestui termen, dispozițiile constatate ca fiind neconstituționale sunt suspendate de drept. În consecință, abrogarea art. 205 și art. 206 este suspendată începând cu data de 12 februarie 2007, urmând ca art. 205 și art. 206 să se aplice în forma de dinainte de abrogare.

6.18. Curtea Constituțională a României, prin Decizia nr. 62 din 18.01.2007, a anulat abrogarea insultei și calomniei din Codul penal al României considerând că dreptul la demnitate este una dintre valorile supreme: „Obiectul juridic al infracțiunilor de insultă și calomnie, prevăzute de art. 205 și, respectiv, art. 206 din Codul penal, îl constituie demnitatea persoanei, reputația și onoarea acesteia. Subiectul activ al infracțiunilor analizate este necircumstanțiat, iar săvârșirea lor se poate produce direct, prin viu grai, prin texte publicate în presa scrisă sau prin mijloacele de comunicare audiovizuale. Indiferent de modul în care sunt comise și de calitatea persoanelor care le comit — simpli cetățeni, oameni politici, ziariști etc. —, faptele care formează conținutul acestor infracțiuni lezează grav personalitatea umană, demnitatea, onoarea și reputația celor astfel agresați. Dacă asemenea fapte nu ar fi descurajate prin mijloacele dreptului penal, ele ar conduce la reacția de facto a celor ofensați și la conflicte permanente, de natură să facă imposibilă conviețuirea socială, care presupune respect față de fiecare membru al colectivității și prețuirea în justa măsură a reputației fiecăruia. De aceea, valorile menționate, ocrotite de Codul penal, au statut constituțional, demnitatea omului fiind consacrată prin art.1 alin.(3) din Constituția României ca una dintre valorile supreme.”

6.19. Având în vedere prevederile legale invocate mai sus, petiția astfel cum este formulată și înscrisurile aflate la dosar, Colegiul Director nu poate reține fapte sau acte care pot fi analizate sub aspectul celor care intră sub incidența prevederilor Ordonanței de Guvern nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

**COLEGIUL DIRECTOR
HOTĂRĂȘTE:**

1. nu pot fi reținute aspecte care intră sub incidența prevederilor Ordonanței de Guvern nr.137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și aprobările ulterioare, republicată;

2. clasarea dosarului;

3. se va răspunde petentului în sensul celor hotărâte;

4. o copie a hotărârii se va transmite părților M. D. cu domiciliul în jud. Brașov; Vasile Șelaru cu domiciliul în jud. Brașov.

VII. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VIII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședință

GERGELY DEZIDERIU – Membru

HALLER ISTVAN – Membru

IONIȚĂ GHEORGHE – Membru

PANFILE ANAMARIA – Membru

TRUINEA PAULA ROXANA – Membru

Data redactării 03.04.2009

Red. G.D., Tehnored. A.P., 3 exemp.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.

